

حسابداری عمومی مقدماتی

براساس استاندارد مهارت حسابداری مالی کدهای استاندارد قدیم

۱-۱۰/۱۵/۲ و ۳-۱۰/۹۶/۲/۱

(سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور)

کد استاندارد: ۱۰۰۰۱۴۵۰۰۱۲۰۱۱۳۰۱۴

مؤلف بخش حسابداری:

شهرام روزبهانی

کارشناس ارشد

کارشناس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

مؤلفین بخش دیانه:

اکسل: مهدی قربانی (مربي سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور)

ویندوز: امیر خواجه‌وند (مدیر و مربي آموزشگاه آزاد فنی و حرفه‌ای)

انجام اصلاحات: علیرضا قوامي بهفر (مربي آموزشگاه آزاد)

سروشانه	-	روزبهانی، شهرام، ۱۳۵۱
عنوان و نام پیداوار	: حسابداری مالی - مقدماتی درجه (۴) بر اساس استاندارد مهارت	حسابداری مالی کد استاندارد ۱۱۰۱۰۱۰۲۹۶۰۰۱ / ... / مولف بخش حسابداری شهرام روزبهانی؛ مولفین بخش رایانه مهدی قربانی، امیر خواجه‌وند؛ انجام اصلاحات علم رضا فوامی بهفر.
وضعیت پرواست	: ویراست ۹.	
مشخصات نشر	: تهران؛ فراز آندیش سبز، ۱۳۹۹.	
مشخصات ظاهری	: پارده، ۵۲ ص.	
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۶-۰۸-۵	
وضعیت فهرست نویسی	: فریبا	
پاداشت	: چاپ جمل و هفتاد.	
موضوع	: حسابداری -- راهنمای آموزشی (عالی)	
موضوع	: Accounting -- Study and teaching (Higher)	
موضوع	: حسابداری -- سوالات، تمرین‌ها و غیره (عالی)	
موضوع	: Accounting -- Problems, exercises, etc (Higher)	
شناسه افزوده	: قربانی، مهدی، ۱۳۴۹	
شناسه افزوده	: خواجه‌وند، امیر رضا	
شناسه افزوده	: فوامی بهفر، علیرضا، ۱۳۵۱ - ، ویراستار	
رده بندی کنگره	: HF5665	
رده بندی دیجیتی	: ۹۷۸-۶۲۲-۷	
شنامه کتابشناسی ملی	: ۷۳-۵۳۸۴	

حسابداری عمومی مقدماتی (درجه ۴)

مؤلف ◆ شهرام روزبهانی

ناشر ◆ مؤسسه انتشارات فراز آندیش سبز

چاپ پنجاه و نهم ◆ پاییز ۱۴۰۳

تیراز ◆ ۲۵۰۰ جلد

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۶-۰۸-۵ ◆ ISBN: 978-622-6966-08-5

آماده‌سازی ◆ واحد تولید فراز آندیش سبز

چاپ و صحافی ◆ فراز آندیش سبز

فراز آندیش سبز: ۹۱۹-۱۰۰۴۳۱۶ - تلفن: ۰۰۰۱۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۶۶۹۴۸۲۰۰

خیابان آزادی، نرسیده به میدان انقلاب، خیابان نوغلخ، کوچه شهید محمد آقا صبوری
پلاک ۱۵، واحد ۱

نگاه دانش: ۰۹۱۲-۱۱۲۹۰۱۴ * ۶۶۹۵۴۸۹۲ - دورنگار: ۶۶۴۸۶۱۵۴

نشانی: خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، ساختمان ناشران، طبقه دوم، واحد ۲

پیام فن: ۰۹۹۰۰۴۱۳۱۵۳۰ - تلفن: ۰۶۶۱۲۲۲۱۰ * ۰۶۶۹۰۰۸۰۱۰

خیابان آزادی اول خیابان خوش جنبی نبش کوچه آزاد، پلاک ۹۵۳

قیمت: ۳۹۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به ناشر و مؤلف می‌باشد.

مقدمه

سلام و درود بر محمد مصطفی و خاندان مطهرش و صاحب عصر(عج)
بار دیگر مجالی حاصل شد تا با قلمی قاصر از شما عزیزان، اساتید محترم، مریبان، مدرسان و
دانش آموزان و علاقمندان به علوم حسابداری که مرا به طرق مختلف مورد لطف و عنایت خود قرار
می دهید، تشکر نمایم و انتقادات و پیشنهادات شما را به گوش جان پذیرا باشم.

لازم می دانم به استحضار رسانم به دلیل اشکالات موجود کتاب در چاپهای قبل ضروری بود
اصلاحات خیلی سریع صورت پذیرد اما محدودیتهای زمانی و امید به بخشش شما از یکسو، و تلاش
جهت ارائه کارهای جدید و تهیه نرم افزار از سوی دیگر مانع از انجام این وظیفه می شد ولیکن با کمک
آقای علیرضا قوامی بهفر که به حق زحمات بسیاری در انجام این کار کشیدند این امر محقق گردید
هر چند تجربه چند ساله نشان می دهد که هرچه تلاش شود باز هم نشر و چاپ عاری از عیب و نقص
نخواهد بود و شاید این اثباتی دیگر باشد که تنها ذات حق تعالی مبرا و منزه است.

خلاصه کلام آن که مجدد کتاب بارگیری گردید، بسیاری از اشکالات چاپی، ادبی، محاسباتی و سایر
مواردی که در متن کتاب و مسائل مشاهده می شد اصلاح گردیدند که امیدوارم این تلاش پر زحمت مورد
توجه و قبول واقع شود.

در خاتمه از مدیریت و پرسنل محترم انتشارات فرازندیش سجز و انتشارات نگاه دانش که زحمات
چاپ، نشر و پخش کتابهای حسابداری بندۀ را بر عهده دارند کمال تشکر را می نمایم و از شما عزیزان
تفاضا دارم همچون گذشته مرا از رهنمودها، پیشنهادات و انتقادات خود محروم نفرمایید و با من تماس
حاصل نمایید.

شهرام روزبهانی

Sh51roozbahani@yahoo.com

مقدمه

اکنون رایانه در تمام علوم رخنه نموده و اگر فردی اطلاعات کافی مربوط به کاربرد رایانه در رشته تحصیلی یا فعالیتش داشته باشد، کارایی بسیار بالاتری نسبت به دیگران خواهد داشت. با توجه به دقت، سرعت و خستگی ناپذیری رایانه در انجام عملیات، کشورهای توسعه یافته از آن در حد اکثر امور زندگی حتی خرید اقلام مورد نیاز روزانه بهره جسته‌اند و نتایج بسیار عالی از این امر را برده و می‌برند.

در کشور ما به دلیل تحلیل ناصحیح از کابرد رایانه، در بعضی از موارد رایانه به جهت موقعیت اجتماعی یک شیء تزئینی روی میز، یا یک دستگاه پا کنویس سیستم دستی مورد استفاده قرار می‌گیرد، که نه تنها موجب کاهش هزینه و صرعت بخشیدن به امور نشده بلکه انبوهی از کاغذهای چاپ شده را در کنار کاغذهای دستنویس ایجاد کرده است.

در کشورهای توسعه یافته سعی شده با نکارگیری رایانه، از اباحت کاغذهای دستنویس و مزاحم تا ۹۹٪ جلوگیری شود و درنهایت سیستم بدون کاغذ (Paper Less) را پیاده نمایند.

سیستمهای اداری و مالی جزء سیستمهای می‌باشند که رایانه تحول بزرگی در عملکرد آنها ایجاد نموده است و تهیه آمارها، گزارشات و ترازهای مالی به روز (on Line) و همچنین محاسبات بدون خط و جلوگیری از اکثر اشتباهات بخش کوچکی از نتایجی می‌باشند که رایانه در این سیستم به ارمغان داشته است.

بنابراین لازم است با آموزش علم و فن حسابداری، مباحث مقدماتی علوم رایانه که مرتبط با آن نیز می‌باشد آموزش داده شود. ما هم بر آن شدیم تا مختصصی و شاید با کساتهایی را بدون هیچ ادعایی تقدیم شما عزیزان نمائیم.

به خواست پروردگار و به یاری شما عزیزان در نسخه‌های بعدی این کتاب تلاش می‌شود اطلاعات جدیدتر با نرم‌افزار جدیدتر ارائه نمائیم. منتظر انتقادات و پیشنهادات شما عزیزان هستیم.

مهندس امیر رضا خواجه‌وند

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل ۱ - آشنایی با حسابداری	
تعریف حسابداری	۲
مؤسسات خدماتی	۳
مؤسسات بازرگانی	۴
مؤسسات تولیدی	۴
مؤسسات یا واحدهای اقتصادی کدامند و چگونه طبقه‌بندی می‌شوند؟	۴
استفاده کنندگان از اطلاعات و نتایج حسابداری چه کسانی هستند؟	۸
رشته‌های تخصصی حسابداری کدامند؟	۹
اجزاء و عناصر حسابداری کدامند؟	۱۲
معادله اصلی حسابداری	۱۴
پرسشها و تمرینات	۱۹
نمونه سوالات تستی و سوالات خودآزمایی	۱۹
نمونه تست‌های امتحانی فصل اول	۲۲
پاسخنامه تست‌های امتحانی فصل اول	۲۴
مسائل فصل اول	۲۵
فصل ۲ - آشنایی با حسابها	
حسابها چه هستند؟	۲۹
مانده گیری حسابها	۳۵
پرسشها و تمرینات	۳۶
نمونه تست‌های امتحانی فصل ۲	۳۷
پاسخنامه تست‌های امتحانی فصل ۲	۳۹
مسائل فصل دوم	۴۰

فصل ۳ - شناخت دفاتر قانونی و نحوه ثبت آنها و تهیه تراز آزمایشی

۴۳	دفاتر قانونی کدامند؟
۴۵	روش و اسلوب ثبت و نوشتمن دفتر روزنامه
۴۶	روش و اسلوب ثبت و نوشتمن دفتر کل
۵۲	پرسشها و تمرینات
۵۴	نمونه تستهای امتحانی فصل ۳
۵۵	پاسخنامه تستهای امتحانی فصل ۳
۵۶	مسائل فصل سوم

فصل ۴ - آشنایی با هزینه و درآمد

۶۱	درآمد چیست؟
۶۲	هزینه چیست؟
۶۴	برداشت چیست؟
۶۵	آشنایی با صورتحسابها
۶۶	صورتحساب سرمایه چیست؟
۶۷	ترازنامه (بیلان) چیست؟
۶۸	بستن حساب یعنی چه؟
۶۸	حسابهای موقت کدامند؟
۷۱	پرسشها و تمرینات فصل
۷۴	نمونه تستهای امتحانی فصل ۴
۷۶	پاسخنامه تستهای امتحانی فصل ۴
۷۷	مسائل فصل چهارم

فصل ۵ - اسناد حسابداری، کدینگ حسابها، دفتر معین، ثبت مرکب

۸۰	سند یا برگه حسابداری چیست؟
۸۶	فهرست حسابها یا کدینگ حسابها چیست و از آن چه استفاده‌ای می‌شود؟
۹۰	پرسشها و تمرینات فصل
۹۱	نمونه تستهای امتحانی فصل ۵
۹۲	پاسخنامه تستهای امتحانی فصل ۵
۹۳	مسائل فصل پنجم

فصل ۶ - اصلاح پیش پرداختها و پیش دریافتها و ملزومات

دوره مالی یا دوره حسابداری چیست؟	۹۹
ملزومات چه هستند؟	۱۰۴
مسائل و تمرینات	۱۰۶
مسئله	۱۰۶
نمونه تستهای امتحانی فصل ۶	۱۰۸
پاسخنامه تستهای فصل ۶	۱۱۱
مسائل فصل ششم	۱۱۲

فصل ۷ - تهیه کاربرگ در مؤسسات خدماتی

کاربرگ چیست؟	۱۱۹
چرخه حسابداری چیست؟	۱۲۷
تمرینات و پرسشها	۱۲۹
نمونه تستهای امتحانی فصل ۷	۱۳۰
پاسخنامه تستهای امتحانی فصل ۷	۱۳۲

فصل ۸ - حسابداری مؤسسات بازرگانی و خرید و فروش کالا

حساب خرید چیست؟	۱۳۴
حساب فروش چیست؟	۱۳۶
روشهای نگهداری حساب موجودی کالا	۱۳۸
هزینه استهلاک چیست؟	۱۴۵
نحوه برخورد با هزینه استهلاک در حسابداری چگونه است؟	۱۴۶
تهیه تراز آزمایشی در مؤسسات بازرگانی	۱۵۵
تهیه کاربرگ در مؤسسات بازرگانی	۱۵۶
تکمیل ستون ترازنامه کاربرگ	۱۵۸
حسابهای موقت در مؤسسات بازرگانی کدامند؟	۱۶۲
تهیه ترازنامه در مؤسسات بازرگانی	۱۶۷
خرید و فروش از دیدگاه قوانین تجارت	۱۶۸
مفهوم برگشت از خرید و فروش از دیدگاه قوانین تجارت	۱۶۹
مفهوم تخفیف از خرید و فروش از دیدگاه قوانین تجارت	۱۶۹

.....	مسائل و تمرینات
۱۷۱	تمویه تست‌های امتحانی فصل ۸
۱۷۶	پاسخنامه تست‌های فصل ۸
۱۸۲	مسائل فصل هشتم
۱۸۳	

فصل ۹ - آشنایی با روش‌های ارزیابی موجودی کالا

روش‌های ارزیابی موجودی کالای آخر دوره کدامند؟ ..	۱۹۲
سفارش خرید چیست؟ ..	۲۰۱
قبض انبار (اعلامیه رسید کالا و مواد) چیست؟ ..	۲۰۲
حواله انبار (اعلامیه صدور مواد و کالا) چیست؟ ..	۲۰۲
.....	مسائل و تمرینات
نمونه تست‌های امتحانی فصل ۹ ..	۲۰۷
پاسخنامه تست‌های فصل ۹ ..	۲۰۹
مسائل فصل نهم ..	۲۱۰

فصل ۱۰ - استناد تجاری

استناد تجاری چه هستند؟ ..	۲۱۳
برات چیست و چه تفاوتی با سفته دارد ..	۲۳۰
چک چیست؟ ..	۲۳۴
.....	مسائل و تمرینات
مسئله ..	۲۳۶
نمونه تست‌های امتحانی فصل ۱۰ ..	۲۳۸
پاسخنامه تست‌های فصل ۱۰ ..	۲۴۲

فصل ۱۱ - مطالبات مشکوک الوصول

مطالبات مشکوک الوصول یعنی چه؟ ..	۲۴۳
روش‌های تعیین مطالبات مشکوک الوصول کدامند؟ ..	۲۴۳
حسابداری مطالبات مشکوک الوصول چگونه است ..	۲۴۴
.....	پرسشها و تمرینات
مسئله ..	۲۴۸
نمونه تست‌های امتحانی فصل ۱۱ ..	۲۴۹

پاسختنامه تستهای فصل ۱۱	۲۵۱
فصل ۱۲ - صندوق و بانک	
عملیات حسابداری مرتبط بانک	۲۵۷
صورت مغایرات بانکی چیست؟	۲۵۸
تنخواه و تنخواه‌گردان چیست؟	۲۶۵
تمرینات و پرسشها	۲۶۹
نمونه تستهای امتحانی فصل ۱۲	۲۷۱
پاسختنامه تستهای فصل ۱۲	۲۷۴
مسائل فصل دوازدهم	۲۷۵
فصل ۱۳ - مفاهیم و مفروضات حسابداری	
مفروضات حسابداری کدامند	۲۷۷
اصول حسابداری کدامند؟	۲۸۰
قیود یا میثاقهای تعديل کننده کدامند؟	۲۸۳
مسائل و تمرینات	۲۸۴
نمونه تستهای امتحانی فصل ۱۳	۲۸۵
پاسختنامه تستهای فصل ۱۳	۲۸۶
فصل ۱۴ - هزینه‌های عموق (پرداخت نشده) و حسابهای مختلف	
هزینه‌های عموق (پرداخت نشده) چه هستند؟	۲۸۷
تمرینات و پرسشها	۲۹۰
نمونه تستهای امتحانی فصل ۱۴	۲۹۱
پاسختنامه تستهای فصل ۱۴	۲۹۱
فصل ۱۵ - انواع اشتباهات یک حسابدار	
پرسشها و تمرینات	۲۹۹
نمونه تست‌های امتحانی فصل ۱۵	۳۰۰
پاسختنامه تستهای امتحانی فصل ۱۵	۳۰۲
نمونه سوالات امتحانی، خودآزمایی	۳۰۳
مسائل خودآزمایی با پاسخ	۳۰۵
پاسخ مسائل خودآزمایی	۳۰۹

نمونه سؤالات امتحانی بدون پاسخ برای خودآزمایی ۳۲۰

فصل ۱۶ - تاریخچه کامپیوتر

نسل‌های کامپیوتر ۳۲۷
تعریف کامپیوتر ۳۲۹
کاربردهای کامپیوتر ۳۲۹
ساختمان داخلی کامپیوتر ۳۳۰
ساختمان عصبی انسان ۳۳۰
ساختمان کامپیوتر ۳۳۱
واحد پردازشگر مرکزی (CPU - Central Processing Unit) ۳۳۱
انواع خطوط یا گذرگاههای تبادل اطلاعات ۳۳۲
تشریح واحدهای کامپیوتر ۳۳۲
صفحه کلید (Keyboard) ۳۳۳
تعریف شیار (Track) ۳۴۶
تعریف قطاع (Sector) ۳۴۶
تعریف سیلندر (Cyandr) ۳۴۶
نحوه ذخیره‌سازی اطلاعات در حافظه ۳۵۱
واحدهای اندازه‌گیری حافظه ۳۵۳
تقسیم‌بندی انواع کامپیوتر از لحاظ ابعاد و قدرت عملیاتی ۳۵۳
سخت افزار (Hardware) ۳۵۴
نرم افزار (Software) ۳۵۴
انواع زیانهای برنامه‌نویسی ۳۵۵
سوالات تستی فصل ۱۶ ۳۵۷
پاسخنامه سوالات فصل ۱۶ ۳۶۰

فصل ۱۷ - مبانی سیستم عامل ویندوز

تفاوت سیستم عامل DOS و Windows ۳۶۱
سیستم عامل ویندوز XP ۳۶۲
ویژگیهای سیستم عامل ویندوز XP ۳۶۲
مراحل اجرای سیستم عامل ویندوز XP ۳۶۳

۳۶۴	محیط سیستم عامل ویندوز XP (Desktop)
۳۶۸	پنجره (Window)
۳۷۰	گزینه‌های مورد استفاده در پنجره‌های ویندوز XP
۳۷۲	جابجا کردن پنجره‌های شناور در صفحه رومیزی
۳۷۶	گزینه‌های منوی Start
۳۷۸	اجرای برنامه‌ها
۳۸۶	تنظیمات Desktop
۳۹۲	مراحل خاموش کردن صحیح کامپیوتر
فصل ۱۸ - راهنمای آموزش اکسل	
۳۹۳	راهنمای آموزش اکسل
۴۱۳	کار با اصلاحات در اکسل
۴۳۱	ویرایش صفحه کاری در اکسل
۴۵۳	تغییر قالب نمایش اطلاعات
۴۷۱	کار با نمودارها در اکسل
۴۹۳	اصول چاپ کردن